

TEST ZNALOSTÍ

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby

1

3 body

Pojmenuj geografické jevy, které vidíš na obrázku.

Nápověda: Obrázek 1 zobrazuje zákrut řeky způsobený boční erozí – vymíláním břehů na jedné straně a usazováním na straně druhé. Obrázek 2 zobrazuje událost, během které na povrch vytéká láva a do vzduchu jsou vypuzovány pyroklastické plyny. Obrázek 3 zobrazuje dobývání surovin z přírodních zdrojů (např. uhlí).

Obrázek 1

meandr

Obrázek 2

sopečná erupce

Obrázek 3

těžba

Zdroj obrázků: vytvořeny pomocí ChatGPT

Řešení: viz úloha, možné uznat všechny tyto varianty řešení: 1 - meandr, 2 - sopečná činnost/erupce/sopečná erupce/erupce sopky, 3 - těžba/těžba uhlí/povrchová těžba

Hodnocení: Za každou správnou odpověď či její variantu 1 bod. Celkem 3 body za úlohu.

GEOGRAFICKÁ OLYMPIÁDA
OKRESNÍ KOLO 2025/26
kategorie **B**

2

1,5 bodu

Urči, které vodopády se nachází na hranici těchto států. Vybírej z nabídky.

Nabídka vodopádů: Viktoriiny vodopády, Livingstonovy vodopády, Iguazú, Niagarské vodopády, Stanleyovy vodopády.

a) Argentina a Brazílie

Iguazú

b) Spojené státy americké a Kanada

Niagarské vodopády

c) Zambie a Zimbabwe

Viktoriiny vodopády

Řešení: viz úloha. Uznat u b) Niagarské a c) Viktoriiny, bez slova vodopády.

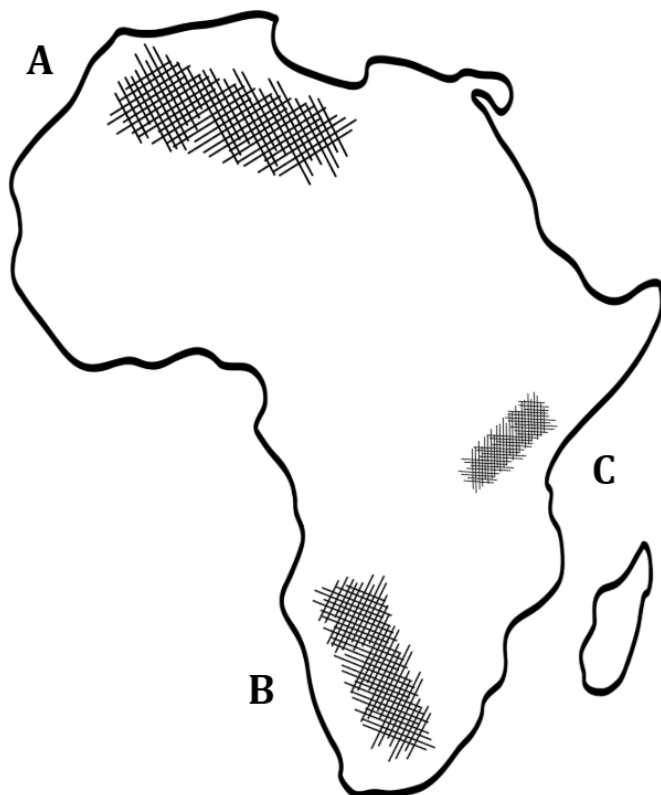
Hodnocení: Za každou správně přiřazenou odpověď z výběru 0,5 bodu. Celkem lze získat 1,5 bodu.

3

3 body

V mapě jsou označeny tři oblasti. Přiřaď k nim správná etnika. Vybírej z nabídky.

Nabídka etnik: Laponci, Mapučové, Masajové, Berbeři, Navajové, Křováci, Aboridžinci.

A: **Berbeři**,

B: **Křováci**,

C: **Masajové**

Zdroj obrázku: vlastní zpracování v aplikaci Canva

Řešení: viz úloha

Hodnocení: Za každou správně přiřazenou odpověď z výběru 1 bod. Celkem lze získat 3 body.

4

5 bodů celkem

Podle následujícího textu odpověz na otázky a) až d).

a)

2 body

V následujícím textu vyber z nabízených slov tak, aby byl text fakticky správný.

Afrika patří k nejzranitelnějším kontinentům, pokud jde o střídání sucha a záplav, a to v důsledku několika geografických faktorů. Většinu území ovlivňuje nestabilní tropické a subtropické klima, které přináší velké rozdíly ve srážkách.

Například **Etiopie/Egypt**, vnitrozemský stát v Africkém rohu, se podle údajů FAO potýká s opakovanými suchy, která v letech 2015–2017 zasáhla až 10 milionů obyvatel a snížila produkci obilovin o více než 20 %. Přitom v roce 2020 postihly stejnou zemi rozsáhlé záplavy podél řeky Awash a v oblasti Gambela, kde bylo nuceno opustit domovy více než 300 000 lidí.

Mauritánie/Keňa, s hlavním městem Nairobi, má podobný kontrast: severní okresy Turkana a Marsabit zažívají několikaletá sucha, při nichž výnosy pastvin klesají až o 60 %, zatímco oblast řeky Tana pravidelně čelí povodním, které v roce 2018 poškodily přes 8 000 hektarů zemědělské půdy.

Somálsko ilustruje extrémní cyklus ještě zřetelněji. Podle UN OCHA bylo v roce 2022 více než 7 milionů lidí ohroženo suchem, ale už o rok později vyvolaly intenzivní deště záplavy, které zasáhly na 1,6 milionu obyvatel podél řek Juba a Shabelle. Súdán a Jižní Súdán kombinují pouštní klima s velkým povodím **Nigeru/Nilu**; v suchých letech klesá průtok Modrého Nilu o desítky procent, ale během monzunů se voda vylévá a například v roce 2020 zaplavila Chartúm největší povodeň za posledních sto let. Jihoafrická republika, s hlavním městem **Pretoria/Káhira**, zase bojuje se stále častějšími „flash floods“ v pobřežních provinciích KwaZulu-Natal a Eastern Cape – jen v dubnu 2022 zde povodně poškodily přes 13 000 domů – zatímco vnitrozemské oblasti Karoo či Limpopo mají dlouhodobý deficit srážek.

Hodnocení: 0,5 bodu za správně vybraný pojem**Řešení:** viz text

b)

1 bod

V textu byl zmíněn pojem „flash floods“, který se do češtiny překládá jako blesková povodeň. Která z těchto definic správně vysvětluje podstatu tohoto jevu?

- A) Pomalu stoupající hladina řeky po několik týdnů.
- B) Rychlá a náhlá povodeň, která vznikne po prudkém dešti nebo bouři.**
- C) Umělé zatopení polí kvůli zavlažování.
- D) Rychlý odliv vody z koryta při velkém suchu.

c)

1 bod

Který biot je typický pro střídání období sucha a dešťů?

- A) tropické deštné lesy
- B) tajga
- C) savana**
- D) poušť

d)

1 bod

V textu byl monzun zmíněn jako příčina pro vylévání vody z koryta řeky. Které tvrzení o něm není pravdivé?

- A) Monzun vzniká kvůli pohybům zemské kůry pod oceánem.**
- B) Monzun je vítr, který mění směr podle ročního období.
- C) V létě přináší monzun do některých oblastí hodně deště.
- D) V zimě bývá monzun sušší a chladnější.

Řešení: viz úlohy

Hodnocení: U úloh 4 b), 4 c) a 4 d) 1 bod za správnou odpověď.

5

1 bod

Urči, které tvrzení o této mapě je pravdivé:

Zdroj: statista.com

- A) Mapa zobrazuje, kolika procenty cestovní ruch přispívá k národní ekonomice.
B) Mapa zobrazuje, kolika procenty jsou cizinci zastoupení v jednotlivých zemích.
C) Mapa zobrazuje, kolika procenty se hydroelektrárny podílí na energetice zemí.
D) Mapa zobrazuje, kolik procent obyvatel žije pod hranicí chudoby.

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 1 bod za správně označenou odpověď.

6

4 body

Vegetace na Zemi je rozdělena do několika biotů. Biomy se odlišují hlavně hydrologickými, půdními a biologickými faktory. Dopln následující tabulku pomocí pojmů ze zásobníku.

červenozem, 500–1500 mm, eukalyptus, podzol, 20–30 °C, 200–600 mm, 15–25 °C, mahagon

	tundra	subtropická savana	tropické vlhké listnaté lesy	listnaté lesy mírného pásma
roční průměrný úhrn srážek [mm]	200–600 mm	500–1500 mm	2000–4000 mm	700–1500 mm
průměrné letní teploty °C	3–12 °C	20–30 °C	25–30 °C	15–25 °C
půdní typ	podzol	černozem	červenozem	kambizem
vegetace	lišejník	eukalyptus	mahagon	dub

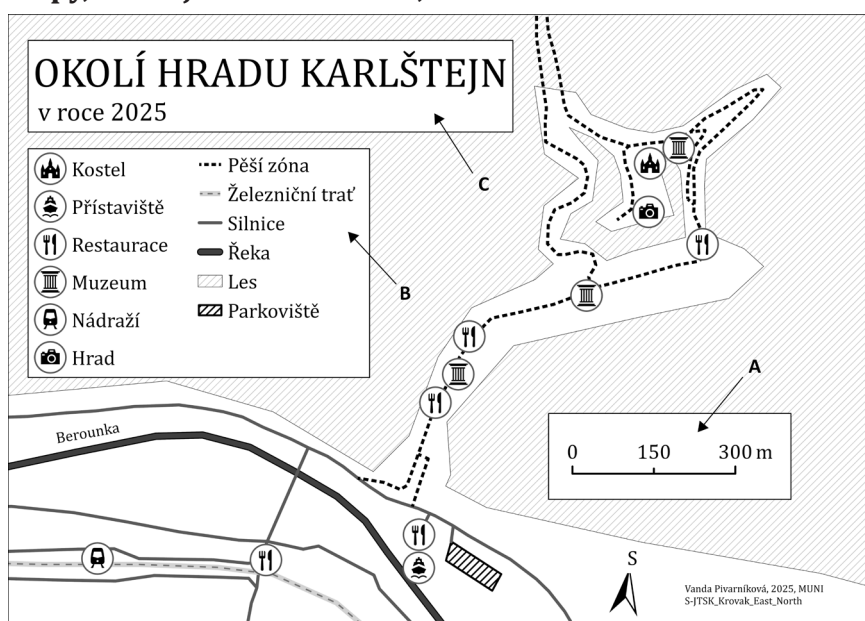
Řešení: viz úloha

Hodnocení: 0,5 bodu za správnou odpověď. Celkem za tuto úlohu lze získat 4 body.

7

1,5 bodu

Pojmenuj prvky mapy, které jsou označené A, B a C.

Zdroj obrázku: vlastní zpracování v programu ArcGIS PRO

A: měřítko, B: legenda, C: název mapy

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 0,5 bodu za správnou odpověď. Celkem za tuto úlohu lze získat 1,5 bodu.

8

4 body

Podle charakteristiky uveď, o který stát uvedený v nabídce se jedná (pozor, některé státy jsou navíc).

Peru, Chile, Kanada, Čína, Somálsko, Etiopie, Egypt, Bolívie, Dominikánská republika

- a) Jde o stát v Jižní Americe, kde se kdysi rozkládala slavná říše Inků. Nejznámějším dokladem jejich vyspělosti je město Machu Picchu, nedaleko od Cuzca.

Peru

- b) Podle rozlohy jde o druhý největší stát na Zemi. Je známý javorovým listem na vlajce a javorovým sirupem, který je dostupný i u nás.

Kanada

- c) Jde o stát, který je lemován Tichým oceánem od severu po jih. Jeho jižní cíp je známý jako Patagonie. Jeho hlavní město Santiago leží v Andách.

Chile

- d) Jde o stát, který leží v „rohu“ Afriky, tedy na samém východě afrického kontinentu. Jelikož u jeho pobřeží pluje hodně zaoceánských lodí směřujících do a ze Suezského průplavu, je stát známý také piráty.

Somálsko

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 1 bod za správnou odpověď. Celkem za tuto úlohu lze získat 4 body.

9

3 body

U každého tvrzení vyber, jestli jde o pravdu, nebo o lež.

- a) Břehy řek rozdělujeme podle tvaru na nánosové a nárazové.
- b) Občasný vodní tok v Africe nazýváme creek a v Austrálii vádí.
- c) Nejvíc sedimentů transportuje (nese) řeka ve střední části řeky.
- d) Kaňony jsou hluboké soutěsky, které vznikly vodní erozí.
- e) Nejvíc kalná je řeka v horní části toku.
- f) Delta se tvoří na dolním toku řeky.

PRAVDA – LEŽ**PRAVDA** – **LEŽ****PRAVDA** – LEŽ**PRAVDA** – LEŽ**PRAVDA** – **LEŽ****PRAVDA** – LEŽ

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 0,5 bodu za správnou odpověď. Celkem za tuto úlohu lze získat 3 body.

10

4 body

Pracuj s tabulkou s deseti největšími městy (podle počtu obyvatel) na světě.

#	Město	Stát	Odhadovaný počet obyvatel	Zeměpisné souřadnice
1	Tokio	Japonsko	37 000 000	35°41'22" s. š., 139°41'30" v. d.
2	Dillí	Indie	34 000 000	28°39'7" s. š., 77°13'53" v. d.
3	Šanghaj	Čína	30 000 000	31°13'20" s. š., 121°27'29" v. d.
4	Dháka	Bangladéš	25 000 000	23°42'37" s. š., 90°24'27" v. d.
5	Káhira	Egypt	22 000 000	30°2'40" s. š., 31°14'9" v. d.
6	São Paulo	Brazílie	22 000 000	23°33'2" j. š., 46°38'0" z. d.
7	Mexico City	Mexiko	22 000 000	19°25'43" s. š., 99°7'40" z. d.
8	Peking	Čína	22 000 000	39°54'0" s. š., 116°24'0" v. d.
9	Bombaj	Indie	22 000 000	18°57'36" s. š., 72°49'12" v. d.
10	Čchung-čching	Čína	18 000 000	29°33' s. š., 106°30'25" v. d.

- a) Napiš, která město leží nejbližší k datové hranici:
 b) Napiš, které město leží v Jižní Americe:
 c) Napiš, ve kterém městě zapadne Slunce jako poslední:
 d) Napiš, které město leží nejbližší k rovníku:

Tokio (1)

São Paulo (6)

Mexico City (7)

Bombaj (9)

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 1 bod za správnou odpověď. Lze uznat, pokud bude napsáno pouze číslo z tabulky, které je uvedené v závorce u správné odpovědi. Celkem za tuto úlohu lze získat 4 body.